

DİĞER ÖZEL DOSYALAR

İŞLETMELERİN YURTDIŞINDA ÇALIŞTIRDIKLARI TÜRK İŞÇİLERİNİN VERGİ KANUNLARI KARŞISINDAKİ DURUMU NASILDIR?

ÖZEL DOSYA NO:19

Gelir Vergisi Kanunu'nun 61. maddesine göre ücret, işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatler toplamıdır. Aynı Kanununun 62. maddesinde ise "işverenler, hizmet erbabını işe alan, emir ve talimatları dahilinde çalıştıran gerçek ve tüzel kişilerdir" denilmiş olup, VUK'nun 238. maddesinde de işverenlerin her ay ödedikleri ücretler için ücret bordrosu tutmaya mecbur oldukları belirtilmiştir.

Bu nedenle, işçilere yapılan ödemeler için VUK'nun 238. maddesinde belirtiliği şekilde ücret bordrosu düzenlenmesi ve G.V.K.'nun 94. maddesine göre, hizmet erbabına ödenen ücretler ile ücret sayılan ödemeler için aynı kanununun 103 ve 104. maddeleri gereğince vergi tevkifatı yapılması gerekecektir.

Diğer taraftan, mükellefiyeti Türkiye'de bulunan şirketlerin yurt dışında bulunan işyerlerinde ya da şantiyelerinde çalışan Türk işçilerinin elde ettikleri gelirin işçiler açısından tam mükellefiyet esası çevresinde mi yoksa dar mükellefiyet esası çerçevesinde mi vergilendirileceğinin belirlenmesi gerekmektedir.

G.V.K.'nun tam mükellefiyeti düzenleyen 3. maddesi çerçevesinde Türkiye'de bulunan tam mükellef şirketlerin işlerinde çalışmak amacıyla yurt dışında yerleşen Türk işçiler Türkiye'de tam mükellef statüsünde sayılmaktadır. Dolayısıyla, bu kişiler Türkiye içinde ve dışında elde ettikleri kazanç ve iratların tamamı üzerinden vergilendirileceklerdir. Ancak aynı maddenin parantez içi hükmünde yer alan özel düzenleme gereği, bu işçiler buldukları ülkede elde ettikleri kazanç ve irat dolayısıyla gelir vergisi veya benzeri bir vergiye tabi tutulmuş kazanç ve iratları üzerinden çifte vergiyi önlemek amacıyla Türkiye'de ayrıca vergilendirilmeyecektir.

Konu ile ilgili olarak Maliye Bakanlığı tarafında verilmiş çeşitli muktezalarda mevcuttur.

1. Kanun maddesinde yazılı kuruluşların bünyesinde yurt dışında alışan Türk işçilerin ücretlerinin Türkiye'den transfer edilmek suretiyle ödenmesi halinde ise, ücret geliri Türkiye'de elde edilmiş sayılacak ve Türkiye'de vergilendirilecektir (09.05.1983 tarih ve GEL GVK/2-212-188 sayılı mukteza)

2. Yukarıda yer alan şartlar çerçevesinde elde edilen ücret gelirin belli bir kısmının Türkiye'deki bir bankaya transfer edilerek, bu banka aracılığı ile ilgililere ödenmesi halinde de gelir vergisi istisnası uygulanabilecektir (17.06.1994 tarih ve 2128–24778 sayılı mukteza)

3. GVK'nın 3/2. maddesi hükmü kapsamında yurt dışında çalışan işçilere, Türkiye'de yapılan ödemelerin yanı sıra ayrıca o ülke tarafından da ücret ödenmesi halinde, bu ücret ödemeyi yapanlar tarafından vergilendirilmişse ayrıca Türkiye'de vergilendirilmeyecektir. Ancak, söz konusu ücretler, ödemeyi yapanlar tarafından vergilendirilmemişse, bu durumda söz konusu ücretlerin, elde edenler tarafından GVK'nın 95. maddesi uyarınca beyan edilerek vergiye tabi tutulması gerekmektedir (23.03.1982 tarih ve GVK/2-2128-20927/23782 sayılı mukteza.)